

Les particularitats del correbou de Cardona

[VaDeBraus – La Pàgina web dels bous en català](#)

El correbou de Cardona no és només un dels que compta amb una tradició més àmplia a Catalunya, és també un dels més curiosos i interessants de presenciar. Durant una setmana el poble es bolca a les seves festes, que tenen el toro com a protagonista principal.

Per parlar del correbou primer cal explicar breument la seva tradició. Els seus orígens, encara que no són del tot clars, els situen el 1409. El 1959 s'esmenta un document a l'arxiu municipal que fa referència a un espectacle amb bous aquell any. Aquesta és la referència més antiga, però és impossible verificar-la pel fet que no apareix el document que ho acrediti. Ningú ho ha vist ni ho ha llegit, tan sols hi ha notes on se'l cita, però no hi ha cap còpia ni transcripció. Tot i això, s'accepta aquell any de 1409 com a inici de la tradició.

Són diversos els elements que converteixen aquest correbou en únic. Els més característics són la cargolera, les cordes i la plaça quadrada desmuntable. Però encara n'hi ha més, Cardona és l'únic poble de Catalunya on se segueix torejant, encara que sigui només una exhibició de toreig.

La cargolera

El primer, la cargolera, és possiblement l'element més particular del correbou. Es tracta d'un cistell de vímet d'un metre i mig d'alt aproximadament en el qual s'introdueix una persona per aguantar les investides i rebolcades del toro. Segons la tradició oral, la seva aparició es va produir a principis del segle passat quan el cisteller del poble va intentar burlar el toro dins d'un dels cistells. Aquest fet va causar un efecte que va passar a formar part indispensable de l'espectacle fins als nostres temps. La durada de la cargolera, que només s'utilitza en un toro i normalment per una única persona, és relativament curta a causa de l'alta dificultat que suposa aguantar les tarastretes dels animals durant molt de temps.

La cargolera de Cardona

Les cordes

Un altre element són les cordes. Suposen un símbol per als cardonins, que les guarden durant anys i fins i tot passen de pares a fills. A causa de la construcció de la nova plaça el 1939 va sorgir la idea de lligar una corda al llistó superior de les barreres que delimiten la roda amb la funció d'evitar el toro. D'aquesta manera, quan el cap de bestiar s'acosta a les taules els mossos s'agafen de la corda i estiren per pujar per la barrera. La introducció de les cordes va conduir a l'aparició de les *colles*, diferents grups d'amics que ocupaven determinades parts de les barreres.

Mossos agafats a les cordes a Cardona.

La plaça desmuntable

La plaça desmuntable quadrada se situa a la Plaça de la Fira, davant de l'ajuntament que actua com la presidència de les places de bous convencionals. Les barreres que delimiten la roda estan formades per llistons horitzontals de fusta. Al llarg de la història, aquests llistons s'han anat modificant per dotar de més seguretat els espectadors i per poder albergar un nombre més gran de públic.

El 1939 se'n va haver de construir una de nova a causa de la desaparició de la fusta de la plaça, segurament usada durant la Guerra Civil.

El dia 11 de setembre de 1939 es va inaugurar la “Monumental Plaza de Toros”, que constava de barrera i esteses als laterals i façana de l'ajuntament i només barrera davant dels magatzems d'Ayminas, la façana nord.

A l'última ampliació que es va realitzar el 1965 es va augmentar en 604 persones l'aforament.

Exhibició de toreig

Tampoc cal oblidar-se de les quatre exhibicions de toreig que es realitzen entre dissabte i diumenge de *Festa Major*. En l'actualitat aquestes són efectuades, en la majoria dels casos, per alumnes de diferents escoles taurines, que faran una lídia sense banderillejar ni estoquejar l'animal. Per desgràcia, aquestes demostracions de toreig, de tauromàquia mutilada, són les úniques que es permeten a tot el territori català.

Moment d'una de les exhibicions de toreig.

Per trobar la primera aparició d'una quadrilla de toreros a Cardona cal remuntar-se al 1886 quan el consistori va votar a favor d'una iniciativa popular que sol·licitava la presència d'una *quadrilla de destres en l'art de bregar per prendre part a les curses de la Festa Major*”.

Aquesta inclusió suposava un canvi dràstic a l'espectacle, que va veure com quatre anys més tard, el 1890, es donava mort al primer bou en públic (fins a aquesta data es mataven en finalitzar la festa).

Una altra vegada, atenent la voluntat popular, l'alcalde va acceptar comprar un jòneg de **Jaime Boixadera** per 250 pessetes per ser toreat, banderillejat i mort per la quadrilla del torero català **Joan Borrell “Muralla”**. El 1910 es legalitza l'espectacle i a partir d'aquell any només podran participar a la lídia matadors contractats.

Amb els “bous de mort” per als toreros ja assentats al correbou convivint amb els bous “no de mort” per a la gent del poble sorgeixen dos cànctics que pregonen els mossos per distingir el final de cada animal que saltarà a la sorra. Actualment només se'n recita un, paradoxalment el que anuncia la mort del toro. El cànctic actual resa així:

*¡Por orden del señor alcalde
Que se retire el público de la plaza
Que el toro que saldrá
Será de muerte!*

La mort del toro es va mantenir fins a l'última dècada del segle XX, fins que el 1988 **Jordi Pujol** va prohibir estoquejar els animals en places portàtils. Hi va haver alguns anys de gran polèmica i rebel·lió que van acabar amb la mort d'algun toro i les multes posteriors.

Tot i la multitud de canvis polítics, guerres i dictadures, el correbou de Cardona ha sabut mantenir-se i arribar fins als nostres dies. Ara només cal esperar que la classe política prohibicionista i intolerant no prengui la llibertat d'un poble per continuar gaudint i, per tant, vivint a la seva manera.